

KURJER ZAGŁĘBIA

Dziennik bezpartyjny polityczno-społeczno-literacki. Wychodzi codziennie w godzinach rannych z wyjątkiem dni poświęconych.

PRZEDPŁATA „Kurjer Zagłębia” kosztuje w Sosnowcu z odnośnikiem rocznie mk. 2400, półrocznie 1200 kwartalnie mk. 600, miesięcznie mk. 200. pocztą mk. 250. — Za terminowy druk ogłoszeń, komunikatów i ofiar administracja nie odpowiada.

OGŁOSZENIA. Za wiersz nonparelony na 1 stronie Mk. 60, na 3 str. Mk. 50, na 4 str. Mk. 35. Nadesłane wiersz garmontowy Mk. 75. Drobne za wyraz Mk. 10, najmniej Mk. 100. Dla zagran. 100% drożej. Każda podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.

Adres Redakcji i Administracji: **SOSNOWIEC**, ulica Dąblińska Nr 1

Adres dla depesz: „**KURJER**” — **SOSNOWIEC**

Administracja otwarta od 9 rano bez przerwy do 6 wiecz. W niedziele i święta od 8 do 10 r.

W sprawach redakcyjnych redaktor przyjmuje interesantów tylko od 12 w poł. do 2 po poł.

PRENUMERATE i OGŁOSZENIA przyjmują Kantory własne oraz Księgarnie w Zagłębiu Taw Akc. „Reklama Polska” w Warszawie i wszystkie Biura ogłoszeń w kraju i zagranicą.

Cena pojedynczego egzemplarza **mk. 15.** (Na G. Śląsku **30 fen.**) **SOSNOWIEC**, środa dnia 21 grudnia 1921 roku. Nr. 287. Rok XV.

ś. † p.

Antoni Urbańczyk

student akademii górniczej w Leoben, b. legionista i ochotnik wojsk polskich,

po długich i ciężkich cierpieniach, otrzony św. Sakramentami, zasnął w Bogu dnia 20-go grudnia 1921 roku o godzinie 5 rano, przeżywszy lat 26

Ekspozycja z mieszkania przy ul. Sławkowskiej Nr. 9 w Dąbrowie Górniczej do kościoła parafialnego odbędzie się dnia 21 b. m. o godzinie 3 po południu, nabożeństwo żałobne odprawione zostanie następnego dnia o godzinie 9 rano po czym nastąpi wyprowadzenie zwłok na cmentarz miejscowy.

Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych, przyjaciół kolegów pozostali w nieutulonym żalu

1799

RODZICE i BRACIA.

1794

Gustawa z Sangnerów i Lucjan Zabolscy

mają zaszczyt zawiadomić, że ślub ich odbył się dnia 17 go b. m. w kościele parafialnym w Sosnowcu.

BACZNOŚĆ! BACZNOŚĆ!

Na święta Bożego Narodzenia

polecam po niższych cenach.

WINA, MIODY, LIKIERY, KONIAKI I WÓD-KI, rozmaitych firm krajowych i zagranicznych

FRANCISZEK RABSZTYN

ul. 3-go Maja Nr. 18.

1735

Bądźmy obywatelami.

Główną podstawą i głównym warunkiem praworządnego życia społecznego jest głębokie pojęcie praw i obowiązków obywatelskich, oraz poszanowanie przez tychże prawa.

Nieszczęściem doby obecnej jest istna powódź zakazów, obwieszczeń, rozporządzeń i t. p. o treści których przynajmniej większość obywateli ma zielone pojęcie.

I dlatego też spotykamy się na każdym prawie kroku ze smutnym objawem lekceważenia, lub nie przestrzegania przez obywateli różnych zarządzeń i t. p., które grożą nawet, przeważnie na papierze, dość znacznymi karami.

Przeciwny „porządny” obywatel tyle popełnia codziennie przestępstw, że staje się godnym miana niebezpiecznego przestępcy, który większą część swego żywota musiałby przepędzić „pod kluczem”, bo majątek jego niestarczyłby na zapłacenie wszystkich przewidzianych kar pieniężnych.

A dlaczego tak się dzieje? Dlatego, że u nas za dużo jest zakazów, których prawie nikt nie przestrze-

ga, przez co wyrabia się nieposzanowanie i lekceważenie zarządzeń władz i za traca się powoli pojęcie obowiązków obywatelskich oraz zaciera się granica, oddzielająca to „co wolno”, od tego „co jest zakazane”.

Smutniejsze jest jednak to, że częstokroć nawet przedstawiciele ludu i porządku nie przestrzegają własnych rozporządzeń.

Powyzsze objawy są smutną spuścizną po byłych rządach okupacyjnych, któreśmy wydrwili i do zarządzeń których prawie nikt się i nigdy nie stosował — chyba pod przymusem.

Ogłaszali austriacy rekwizycję klamek, kólek, ron dli, wanien, samowarów itp. a myśmy się śmieli z tego i z ich rewizji, dając przykład figi, tak, że powracali oni z obław miedzianych z bardzo nikłymi rezultatami, gdyż reszta była... zakopana.

Chcieli oni nam konfiskować mąkę, cukier i t. p. a myśmy to bardzo sprytnie chowali.

Zabraniali nam w pewne dni jadać mięso, a po

cichu kto miał pieniądze, to mięso zjadał.

I wiele, wiele innych jeszcze przykładów przytoczyć by można.

Ale wtedy mieliśmy do czynienia z wrogiem i wy prowadzić go w pole, okpić jak się tylko dało — to było nawet zasługą.

Dzisiaj jednak jest inaczej!

Mamy własny Rząd własne Władze i zarządzenia tychże winiśmy bezwzględnie szanować i wypełniać.

Niestety tak nie jest, bo dążność do „omijania” różnych przepisów i zarządzeń weszła poniekąd w przyzwyczajenie.

I czyniąc tak, nie zdaje my sobie nawet sprawy z tego, że popełniamy w każdym bądź razie przestępstwo.

Parę drobnych przykładów.

Przyzwyczailiśmy się (jeszcze za czasów „taty”) kupować „niebenderolowane” papierosy, a czynimy to również i dzisiaj nie zdając sobie z tego sprawy, że na tem traci Skarb państwa. że sami przyczyniamy się do tego.

A przecież papierosy w opakowaniu „niebieskim”, „żółtym” i t. p., spotykamy wszędzie: u urzędników i dygnitarzy różnych dekalsterji u funkcjonariuszy policji, którzy winni zło tępić, u sędziów, tych stróżów prawa i wielu, wielu jeszcze innych.

Na powyższy temat mogę przytoczyć fakt, że kiedy w jednym z lubelskich sądów była rozpatrywana sprawa jakiegoś żydka, po ciągnięciu do „odpowiedzialności” za sprzedaż niebenderolowanych papierosów, to panowie ławnicy omawiając wysokość kary, palili najspokojniej w świecie (w gabinecie narad) własnie niebenderolowane papierosy.

I zaciągawszy się dy mem niebenderolowanego papierosa skazali owego żydka za sprzedaż... niebenderolowanych papierosów, które być może u niego nawet kupowali

To wszak więcej jak ironja!

A teraz drugi przykład. Istnieje zakaz, iż wódki nie wolno sprzedawać od godz. 3 po poł. w sobotę do

TWO FABRYKANTÓW ZJEDNOCZONYCH
Mydła „SIŁA” w Sosnowcu
ul. Chemiczna Nr. 4-8. Telefon Nr. 105.
Cenę mydła kokosowego jako też lojowego pełnoprocentowego obniżyliśmy 1766

o 40 proc.

Dla uniknięcia nieudatnych podrabiań prosimy zwracać baczna uwagę na firmę naszą

„SIŁA”

wyraźnie odbitą na każdym kawalku i żądać naszego wyborowego towaru we wszystkich składach i sklepach

KINO-ORZA

Wielki świąteczny program.

Od wtorku 20 grudnia 1921 r. w 2 serjach

BUFFALO i BILL

1) Kradzież planów aeroplanów, 2) w sieciach awanturnicy, 3) Walka pilota Buffalo i wywiadowcy Billa, 4) W obliczu śmierci, 5) Pochwylenie małego Karla, 6) Podstępna ucieczka.

Wspaniała gra niewidziana dotychczas wystawa.

KINO-SINKS

Świąteczny program Dla młodzieży dozwolony. Od poniedziałku 19 do 26 grudnia włącznie

BDB JOHNSON POGROMCA CYRKU

atrakcyjny obraz cyrkowy w 6 cz.

Część I. Skradzione papery. II. Katastrofa na morzu. III. Pogromca w niebezpieczeństwie. IV. Walka z dzikimi zwierzętami. V. Tragedja cyrkowa. VI. Śmiertelny zamach na Johnsona

godz 10 rano w poniedziałek.

Zarządzenie te ma i swoje dobre strony, ale ujemnych ma więcej.

Zarządzenie to pozwala każdemu upić się o godz 2 m, 59 w poł. w sobotę i wyprawiać o godz. 3 brewerje, albo też pozwala ku pić mu przed godz 3 bu telkę wódki (zamiast kieliszka) i również się upić.

Praktyczniejsze by było aby pijani i właściciele restauracji, gdzie gość się ułulał płacili kary: pierwszy za to, że się upił, drugi za to, że dał mu tyle, iż mógł się upić.

Nie oto jednak mi idzie bo jest to sprawa zasadniczej dyskusji.

Idzie mi o to, że bardzo, bardzo wiele osób, na wet urzędowych, nie stosuje się do powyższego zakazu.

I czy to sobota, czy to niedziela ludziska piją najspokojniej! tylko piją inaczej — piją po cichu, gdzieś w ukryciu — piją więcej nawet... bo przecież pić nie wolno.

Wiadomem jest również powszechnie jak sprytnie się niektórzy urządzają aby nie płacić podatku konsumcyjnego, chociażby nawet minimalnego.

Wódki i likiery wiezie się jako ocet lub naczynia kuchenne, co odbija się ujemnie na finansach miast które i tak robią bokami.

Ukrywa się faktyczną cenę kupna i sprzedaży nie ruchomości, aby również unikać pewnych opłat.

Masowo są przyjmowane różne pokwitowania (czy to w sklepach, czy na pokwitowaniach za opłacone komorne i t. p.) bez opłat stemplowych.

Czy wiele dał również podatek od przedmiotów luksusowych? Są d z e, że nie!

Sam osobiście musiałem się kilkakrotnie upominać o pobranie odemnie tej opłaty, bo sprzedający nie policzył jej... tylko przez grzeczność.

A przecież przykładów takich możnaby naliczyć już nie setki, ale tysiące.

Na tym jednak traci skarb państwa, tracą miasta, tracimy my wszyscy, jako obywatele Rzeczypospolitej.

I raz trzeba skończyć z temi anomaljami, raz musimy się zdobyć na tyle cywilnej odwagi, aby wszędzie i zawsze szanować i przestrzegać prawo, aby głośno i stanowczo domagać się tego od innych.

Musimy pod tym względem stanąć na szczytnym stanowisku prawdziwych obywateli kraju i popierać Rząd w jego poczynaniach.

Z drugiej strony Rząd nasz i władze wykonawcze powinny iść w kierunku normowania stosun-

ków życiowych, w pierwszym zaś rzędzie powinien dążyć do stopniowego kasowania różnych ograniczeń skrupowań, różnych „nie wolno” i t. p.

Przeżywamy okres odbudowy Państwa i tworzymy to Państwo prawie z niczego, więc wszyscy razem wszyscy wspólnymi siłami

przyczyniamy się do tej odbudowy.

Aby cel ten osiągnąć — nie oglądajmy się na wielkie rzeczy, lecz na wet w drobnych, codziennych sprawach życiowych bądźmy zawsze i wszędzie prawdziwymi obywatelami kraju.

J. P.

Nasi „patryjoci” za granicą.

W „Gazecie Kalliskiej” czytamy:

Wielu polaków, udających lub nieudających patryjotów, jak wiadomo, w chwilach najcięższych dla Ojczyzny używa wywczasu i wydsze nie marki, lecz franki, dolary i fanty tak drogie dla nas na obczyźnie. Nicea, Monte Carlo i inne miejscowości Rivieri roją się od polaków. Zdrowe społeczeństwo polskie wyparło się tej kategorii rodaków, którzy powrócą do nas wtedy jak będzie „porządek” w kraju.

Ludzie ci jednakże zamiast siedzieć cicho i nie wtrącać się do spraw naszych chcą jeszcze nas uczyć, prawią „moralę”, a nawet żądają, aby „aljanci” prowadzili naszą nową politykę.

Na dowód tego w ostatnim numerze „paryskiej „Polonii” czytamy następującą odpowiedź od Redakcji, którą podajemy w całości. Załóżmy jednakże należy, że „Polonia” była na tyle dyskretna i nie podała nazwiska Zaprzadca, lecz tylko pierwsze litery. Nazwisko to kwalifikuje się najzupełniej do listy zdrajców, którzy zgubili naszą Ojczyznę za czasów Stanisława Augusta i w r. 1833 — im.

Odpowiedź brzmi jak następuje:

P. L. K... mu w Nicei. Mimo że nie jesteśmy zbyt optymistami, obaw Sz. Pana co do rychłego upadku Polski z powodu jej gospodarstwa, nie podzielamy. Z rady Pańskiej aby Polonia wpłynęła na

Aljantów, żeby wzięli na siebie prowadzenie Polski, a więc Ameryka koleje. Anglja skarb, a Francja pocztę, niesety skorzystać nie możemy. Niech Sz. Pan im sam to proponuje. Zgadzą się z Nim, że o ile dyrektorowie kolei w Poznaniu żyją nad stan i o ile oni spowodowali, że tamtejsza dyrekcja kolejowa wykazała 50 milionów deficytu, to należałoby ich ukarać, ewentualnie nawet „powiesić na głównym miejscu w Poznaniu”, jak to Sz. Pan proponuje. Ze Sz. Pan stracił na spekulacji markami polskimi, bardzo nad tem boleliśmy, ale któryż spekulant dzisiaj nie traci? Cieszymy się niewymownie, że pomimo tego wszystkiego, Sz. Pan spędza na Rivierze czas przyjemnie, eksportując swój towar do Ameryki i że to Ma zabiera wszystkiego jeden dzień na tydzień. Chętnie byśmy się z Sz. Panem na tak przyjemne i nie nużące zajęcie zamienili zwłaszcza że w Paryżu daleko zimniej obecnie, niż w Nicei, a obecna notatka piszemy w niedzielę, nie znając nawet specyficznego świątecznego.

Takich to patryjotów za granicą ma Polska. Dla Niej piękniej nie mają. Lokowa kapitałów w przedsiębiorstwach i konsorcjach krajowych nie chcą, bo Polska dla nich to „niepewna” rzecz. Ale miliony zarobione na spekulacjach tracić bezmyślnie na Rivierze i w stolicach zagranicznych umieją...

Radek o konferencji waszyngtońskiej i o Stinesie

Radek pisze w „Prawdzie” moskiewskiej: Mimo swej nieobecności na konferencji, Rosja sowiecka nie przestaje być jednym z rozstrzygających czynników w sytuacji, z jakiej stara się wyplatać konferencja.

O ile delegaci zechcą przyjąć powatne uchwały w sprawie rozbrojenia na lądzie kwestji D. Wschodu, a głównie — odrodzenia wszechświatowego — nie uczynią nic bez udziału Rosji sow.

Prawdopodobnie państwa zwycięskie zechcą utworzyć wspólny front w kwestji rosyjskiej. Zobaczymy jakiego rodzaju będą te uchwały, „tymczasem ograniczymy się do skonstatowania faktu, że te arcy-chrześcijańskie rządy, zdające sobie doskonale sprawę, że będą kiedyś zmuszone wejść w porozumienie z Rosją sowiecką, odkładają tę chwilę z dnia na dzień i czekają aż nędza w Rosji sowieckiej wzrośnie do takiego stopnia, że będzie ona zmuszona poczynić wszelkie ustępstwa na korzyść państw kapitalistycznych. Pierwszą troską Ententy było nie dopuszczenie do zbliżenia się Niemiec z Rosją. Teraz znów chcą zaproponować Niemcom

aby odrodziły gospodarstwo w Rosji sowieckiej na rachunek długów, jakie Niemcy mają spłacić Entencie. O ile Niemcy zechcą wziąć udział w odrodzeniu życia ekonomicznego Rosji sowieckiej, podług narzuconej im skali, zdolają uczynić w tym kierunku na własny rachunek o wiele więcej. A wszystko to musi się dziać za zgodą Ententy. Obawiamy się, że przy pierwszej sposobności Francja oświadczy: „Oto jest spisek niemiecko-bolszewicki; pan Stines chce od niego zamachu uczynić z Niemiec wierzyciela zamiast dłużnika. Los jednak silniejszym jest od chytrych Stinesa; Niemcy są państwem zadłużonym i na tem polega wspólność ich losu z Rosją. Nie wyklucza te oczywiście możliwości, aby Niemcy nie miały się przyczynić do ekonomicznego odrodzenia Rosji sowieckiej, troszcząc się jednocześnie o rozwój własnego życia gospodarczego. Uczynił to tylko w każdym razie mogą, wypełniając swe zobowiązanie względem Ententy w formie samopomocy, jaką sobie dać wzajemnie mogą, oba zubożałe państwa”.

Russpr.

Z Górnego Śląska

Agitacja niemiecka na Górnym Śląsku nie ustaje

PARYŻ, „Journal” zamieszcza artykuł, w którym oskarża rząd niemiecki o wysłanie na Górny Śląsk w składzie delegacji niemieckiej dla rokowań z Polską — także 20 urzędników tajnej policji, których zadaniem jest uprawiać agitację wojenną i polityczną.

Porozumienie co do waluty na G. Śląsku.

WARSZAWA, (tel. wł.) Dzienniki niemieckie podają, że prawdopodobnie zostaną usunięte różnice zdań, ujawnione przy rokowaniach polsko-niemieckich nad sprawą waluty na G. Śląsku. Prawdopodobnie będzie osiągnięte porozumienie w sprawie likwidacji gospodarki państwowej niemieckiej. Pewne ustępstwa poczynione zostały przez delegację polską.

TELEGRAMY.

Sensacyjny proces.

LUBLIN, (wł.) Odbył się tu proces przeciw Zw. zawodowemu o działalność komunistyczną, antypaństwową. Rozprawa ujawniła tak niezbitą i obciążającą materiał, że Tow. natychmiast zostało rozwiązane. Sześciu głównych członków związku nie stawilo się do rozprawy, ponieważ ulotnili się z obawy przed następstwem rozprawy.

Powstanie i drożyzna na Ukrainie.

KIJÓW, (Russpress). Wyniki ekonomiczne ostatniego powstania na Ukrainie charakteryzują ceny produktów przed i po powstaniu: w końcu października na rynku kijowskim płacono: 1 f. chleba razowego — 1500 rb., białego — 3800 rb., dziesięć jaj 15000 rb., 1 f. masła — 25,000 rb. W końcu listopada: 1 f. chleba razowego 2700 rb., 10 jaj — 25,000 rb., 1 f. masła 55000 rb.

Benesz nie próżnuje..

RZYM, (AW.) „Corriere della Sera” donosi w związku z konferencją prezydentów Austrii i Czechosłowacji na zamku Lama, że Benesz zamierza utworzyć blok państw sukcesyjnych b. monarchji austriacko-węgierskiej pod naczelnym kierownictwem Czechosłowacji.

Tryljonowy budżet Rosji.

WIENIEN, (AW.) Z Moskwy donoszą, że w budżecie

rosyjskim, który obejmuje wydatki na dziewięć pierwszych miesięcy roku 1922 preliminowano 181 tryljonów rubli sowieckich.

Niemcy pod wrażeniem tajemnicy.

BERLIN, (wł.) Na ostatnim posiedzeniu sejmu Rzeszy, zdawał Ratchenau sprawozdanie ze swej podróży do Londynu. Na posiedzeniu tem byli obecni poraz pierwszy wszyscy ministrowie w komplecie. Rokowania z Londynem były otoczone wielką tajemnicą i dotychczas nic nie zdołało się przedostać do wiadomości publicznej. Kanclerz Wirth robił również wobec reprezentantów prasy tak tajemnicze miny, że giełda, która od decyzji genewskiej przyzwyczaiła się do pesymizmu odpowiedziała nową zwyżką dolara ze 162 na 187. Rokowania Londyńskie mają być jeszcze raz przedmiotem specjalnego posiedzenia Rady ministrów. Prasa jednak zachowuje się bardzo optymistycznie i zapowiada, że rokowania te będą miały dla Niemiec niezwykle ważne znaczenie i dadzą się odczuć w najlepszym razie dopiero po kilku tygodniach. Opinia publiczna w Niemczech żyje więc pod wrażeniem tajemnicy i gubi się w kombinacjach na temat moratorium, zniesienia długów wojennych, nowych horoskopów handlowych i t. p.

Komitet Wileński w Warszawie

(W.A.P.) W Warszawie powstał Komitet Wileński, który ma na celu przeprowadzenie rejestracji osób, mających prawo udziału w wyborach wileńskich, a zamieszkałych bądź w Warszawie, bądź też poza Warszawą na terytorjum Rzeczypospolitej. Prócz tego, zadaniem Komitetu jest ułatwienie zamieszkującym w stolicy i w państwie polskim mieszkańcom Wileńszczyzny wyjazd na wybory oraz zgromadzenie funduszu na potrzeby związane z tą akcją. Komitet Wileński rozpoczął już urzędowanie w gmachu Ratuszu. Wybrano prowizoryczny sekretariat, złożony z pp. Hempla, Gawlikońskiego, Bychowca, Lisowskiego, Wasilewskiego, Obojzierskiego i Niedzielskiego. Komitety podobne powstały już w Poznaniu, Bydgoszczy, Toruniu, Krakowie i Brześciu Litewskim.

Na mocy porozumienia Generalnego Komisarza Wyborczego p. Zabierzowskiego z poszczególnymi ministrami w Warszawie, mieszkańcy Wileńszczyzny po udowodnieniu prawa głosowania otrzymają bezpłatny przejazd z poszczególnych dzielnic Polski do Wileńszczyzny.

